

nieuwe boeken, verslagen e.d.

De Spreeuw

In de serie 'Dieren dichterbij' (zie ook jrg. 26(4):199) verscheen een bijzondere en wetenswaardige monografie over de Spreeuw. De auteur heeft een enorme hoeveelheid gegevens aangedragen en deze op een prettige wijze aan de lezer voorgeschoteld. Dit deel is daarom zo bijzonder welkom omdat het ook voor de niet-vogelkenner zo onderhoudend is over een vogelsoort te lezen die iedereen kent omdat zij algemeen rondom huis en hof voorkomen. De broedtijd, de trek, de oriëntatie, het voedsel en het nut en de schade komen aan bod als Gallacher in de 311 titels duikt van de literatuur, die hij er voor heeft doorgenomen. En hij mag dan ook een goed kennar van de Spreeuw genoemd worden. De tekst is even interessant voor de volslagen leek als voor de ervaren vogelkenner. Wij feliciteren Hugh van harte met zijn tweede boek, dat zo goed uit de verf kwam!

Hugh Gallacher: De Spreeuw. 208 pag., 75 afbeeldingen van Co Loerakker (1978). Reeks 'Dieren dichterbij' nr. 5. Uitg. Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen. Prijs / 19,50.

In deze serie verschenen ook 'De Vos' (Gert van Oort, 183 pag.), 'De Honingbij' (Karl von Frisch, 209 pag.) en 'De Stekelbaars' (Maarten 't Hart, 112 pag.), als nrs. 6, 7 & 8.

Spreeuw, kwajongen onder de vogels.
Foto: Peter Otten.

Kust- en zeevogels

Als Spectrum Natuurgids is 'Kust- en zeevogels' verschenen. Het is nu bepaald geen gids om mee op excursie te nemen, maar het bevat prachtige, vaak wat nostalgische, gekleurde afbeeldingen gemaakt door Raymond Watson (en ten onrechte in advertenties als foto's aangeduid!), waarvan er maar een enkele wat tegenvalt. Ruim 80 min of meer regelmatig voorkomende kust- en zeevogels van de Noordzee, de Oostzee en Het Kanaal worden uitgebreid beschreven, geïllustreerd met 64 kleurenplaten, aange-

vuld met zwart/wit tekeningen waar dat nodig werd geacht. Ofschoon de bewerkers de tekst hier en daar met wat Nederlandse gegevens hebben aangevuld is het jammer dat het boek té weinig gegevens bevat over het Continent, hoewel daarvoor in de meeste gevallen voldoende ruimte zou zijn geweest. Rosse Grutto en Kanoetstrandloper zijn toch dominerende vogelsoorten in ons waddengebied en voor bepaalde eendensoorten is ons land een belangwekkend overwinteringsgebied. Aantallen van broedende Kuifaalscholvers, Zeekoeten, Alken, Papegaaiduikers en Drieteenmeeuwen aan de kust van Bretagne of op Helgoland worden niet genoemd en ook gegevens van de Deense kust zijn summier. Het voorkomen van de Rotgans in Nederland of in Frankrijk wordt nauwelijks genoemd. Het is jammer dat de schrijver zich té veel in de goede tekst op Groot-Brittannië heeft gericht. De Club van Zeetrekwaarnemers heeft zo veel nieuwe, interessante gegevens over het voorkomen van zeevogels aan onze kust verkregen (denk alleen al eens aan de pijlstormvogels) en het is spijtig dat over het voorkomen van de soorten langs en aan onze kust niet iets meer ruimte is besteed. Ook over de bescherming en achteruitgang van sommige soorten wordt weinig verteld. Toch een boek om te bezitten, met z'n prachtige illustraties en de wat uitgebreidere tekst dan wij gewoonlijk van de bekende gidsjes gewend zijn. Het zal vele strand- en kustbezoekers tot fanatieke vogelliefhebbers kunnen omtoveren!

Bruce Campbell: Kust- en zeevogels van Noordzee, Oostzee en Het Kanaal. 136 pag., 64 kleurenplaten en talloze pentekeningen van Raymond Watson. Vertaling en bewerking Nico Marra sr. & Ruud Rook (1978). Uitgeverij Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen. Prijs / 25,—.

De broedvogels van de Veluwe

Dit is een eerste overzicht van de broedvogels van de Veluwe. Het is op tal van punten nog onvolledig. De enige pretentie die het heeft is dat het aangeeft hetgeen er in 1977 globaal bekend was over de vogelbevolking van dit gewest. In de periode 1973—1976, waarin onderzoek plaatsvond, zullen nog vele zaken onopgemerkt gebleven zijn, zowel op het niveau van de zeldzame als van de gewonere vogelsoorten. Op de Veluwe ligt, wat dat betreft, nog een uitgebreid studieveld braak. De samensteller spreekt de wens uit dat de vele werkgroepen zich in de toekomst zullen verenigen in een studiegroep om tot een 'Avifauna van de Veluwe' te kunnen komen. Bij de Kruisbek zou de invasie van 1942/1943/1944 in 'Limosa' 16 (3): 81—100 en 18 (2—4): 56—58 genoemd kunnen worden. De broedpoging van de Keep te Apeldoorn in 1957 werd in 'Limosa' 30 (2—3): 155—156 vermeld. Opvallend is het

dat er bijvoorbeeld zo weinig gegevens boven water zijn gekomen van broedgevallen van Duinpieper, Nachtzwaluw en Boomleeuw-erik. De achteruitgang van de Groene Specht in de jaren veertig kan ook mede veroorzaakt zijn door de strenge winters van toentertijd. Het is uiterst belangrijk dat de auteur een basis heeft gelegd voor een diepgaande studie van de vogelbevolking op de Veluwe.

L. M. J. van den Bergh: De broedvogels van de Veluwe. 48 pag., illustraties E. Hazebroek en W. H. A. Hekking; bijlage: overzichtskaart van het bestudeerde gebied en 56 verspreidingskaarten, pag. 49-64 (1978). Wetenschappelijke mededelingen KNNV nr. 128. Uitg. Bureau KNNV, Hoogwoud. Prijs f 8,—, abonnees van 'Het Vogeljaar', leden van KNNV, van de jeugdbonden en de samenwerkende verenigingen betalen f 6,—, alleen door overmaking op postgiro 130.28 tnv Bureau KNNV, Hoogwoud N.H. met vermelding van het verlangde. Portokosten zijn inbegrepen. Bestellingen van 10 of meer exemplaren hebben 10% korting.

Kronen-Vogelkalender 1979 Schöne Vogelwelt

Deze kalender met 12 prachtige kleurentekeningen van vogels mag zich in toenemende mate in belangstelling verheugen. Dit maal worden afgebeeld Pimpelmees, paartje Bril-duiker, Grijskopspecht, Goudbuikjes (*Amandava subflava*), Groene Kardinaal (*Gubernatrix cristata*) en Roodborst van L. Binder, Torenvalk ♂ en paartje Smelleken van R. A. Vowjes, beide vormen van Staartmees, Fitis jongen voerend, en Bonte Vliegenvanger van F. Murr en Scharrelaar van F. Bäuerle. Er worden speciale 'wissellijsten' geleverd om de prachtige kalenderplaten afwisselend ingelijst aan de muur te hangen als het kalenderjaar is afgelopen.

Kronen-Kalender 1979. Schöne Vogelwelt. 12 Naturdarstellungen in 6-farbigem Offsetdruck nach Handzeichnungen von F. Bäuerle, L. Binder, F. Murr & R. A. Vowjes. Uitg. Kronen-Verlag, Donnerstrasse 5-7, 2 Hamburg 50, West-Duitsland, tel. 09 49411 391207 of 09 49411 391208. Prijs DM 15,80.

Voor bloemenliefhebbers is Schöne Pflanzenwelt verkrijgbaar met 12 gekleurde afbeeldingen van C. Caspari en anderen.

Natuurmonumentenkalender 1979

Deze kalender heeft als onderwerp 'het zoete water' met fraaie kleurenfoto's van Evert Boeve landschappen, planten, vogels. Het kalendarium is aanzienlijk verbeterd. Frits Maas schreef voor de achterzijden van de wat dunne kalenderbladen over de meest uiteenlopende aspecten van 'water'. Bestelbaar voor f 8,75 op postgiro 9933 tnv Natuurmonumenten, 's-Graveland.

Vogel-Kosmos-Kalender 1979

Traditiegetrouw ontvingen we ook dit jaar weer de Kosmoskalender, die evenals vorige jaren van uitstekende foto's is voorzien. De samenstelling van de kalender wordt elk

jaar beter en bevat nu nog slechts twee nestfoto's.

In de kalender zijn foto's opgenomen van de fotografen D. Green (Ijsvogel), Moosrainer (Grauwe Gans), Holdemer (Kruisbek), G. Ziesler (Korhoen), R. Siegel (Kerkuil), T. Angemayer (Soldatenara), W. Ostgathe (Roodborst, Koolmees), H. Reinhard (Wilde Eend, Grasmus, Goudfazant), I. Czimmeck (Kuifmees) en E. Müller (Nimmerzat). H.L. Vogel-Kosmos-Kalender 1979. Uitg. Franckh'sche Verlagshandlung und W. Spemann-Verlag, Postfach 640, 7000 Stuttgart 1. DM 12,80.

Van Hoytema-kalender 1979

Voor 1979 een Van Hoytema vogelkalender voor louter fijngevoelige en kunstzinnige mensen. Ongetwijfeld voor vogelliefhebbers de meest interessante kalender van Theo van Hoytema welke ooit in herdruk is verschenen. Wij moeten ons gelukkig prijzen dat er een uitgever is opgestaan die ons hernieuwd van Van Hoytema's werk laat genieten. Nieuwe generaties zullen hem opnieuw gaan waarderen! J.T.

Van Hoytema-kalender 1979. Uitg. A. G. Schoonderbeek, Jordaen 40, Laren N.H. Prijs f 19,90.

Birds as Builders

Vogels als bouwmeesters, een boek dat de meest uiteenlopende van bouwwerken bespreekt en laat zien hoe die vogels in de gehele wereld kunnen maken. Het vertelt hoe sommige soorten nesten maken die vele malen hun eigen gewicht wegen, andere soorten bouwen hun nest op de grond, in kolonies, in samenwerking met elkaar en zelfs in communes. Sommige soorten maken nesten maar voeden hun jongen niet op, andere soorten bouwen geen nest maar zorgen goed voor hun jongen. Weer andere soorten, zoals de Koekoek, bouwen noch een nest en zorgen zelfs niet voor z'n eigen jongen. Over dit fascinerende onderwerp wordt tot in detail ingegaan door de auteur van dit boek. En ofschoon wij nooit bepaald gelukkig zijn met nestfoto's is zo'n boek waarin het onderwerp verder wordt uitgediept toch zeer waardevol voor diegenen die er meer van willen weten. Binnenkort zal dit boek vermoedelijk ook in de Nederlandse taal verschijnen.

Peter Goodfellow: Birds as Builders. 168 pag., met vele kleuren en zwart/wit foto's (z.j.). Uitg. David & Charles, Newton Abbot. Prijs £ 4,95.

De Grutter

In het tijdschrift 'De Grutter' van de Vogelwacht Zaanstreek (2e jaargang, no. 4, augustus 1978) kunt u lezen het nestkastverslag Heemtuin en Stadskwekerij 1978 (Kees Velt-huis), 'Waterland'tocht 1978 (Gerrit de Waal), Ekster komt krijsend Spreeuw te hulp (Ron Brinkman), Waterwild in de Zaanstreek 1977-1978 (Lex Brinkman), Stootvogels en uilen 1977-1978 (Werkgroep SEU) en Veldwaarnemingen nr. 6 (Syb de Witte).